

Előfizetési díj helyben:
 Egész évre . 8 frt=16 kor.
 Fél évre , . 4 frt= 8 kor.
 Negyedévre . 2 frt= 4 kor.
 Vidékre 1 frttal több.

SZABADSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 I. kör, Damjanich-utca. 118. sz.
 Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.
 „Nyilttér” sora: 15 kr.

Hirdetési díj: Egész oldal 10 frt. Fél oldal 6 frt. Negyed oldal 5 frt.
 Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

Megjelenik minden szerdán.

Egyes szám ára: 15 kr.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítottatik.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el s kéziratok nem adatnak vissza.

Szemérmetlen gazdálkodás.

Nem új dolgot mondunk ha vissza élésekről beszélünk a szabadkai hatóságnál csak a multak folytatását láncszemenként fűzzük tovább. Jobb szeretnők már egyszer megdicsérni hatósági életünket és a hatóság gazdálkodási rendszerét, de ez lehetetlen, mert a régi élet módot rendszeresen üzik itt tovább.

Ime itt a legujabb botrány, melyet még nem is igen lepleznek, hanem szemérmetlenül dobják a közgyűlés asztalára.

A gymnasiumi bolthelyiségek bérlete lejárván az árverés meghirdetve lett annak idején s a boltok egy némelyikére az árverés meg is tartatott, míg a másik részt magán egyezkedés útján minden verseny nélkül bérbe adták. Ekkor esett meg aztán, hogy a polgármester és zsoldos hadainak személyes bosszúja folytán a régi bérlőket kilicizáltatták helyiségeikből s megengedték azt a törvényteleniséget, hogy a legtöbbet ígérő maga akart szabni árverési feltételeket a hatóságnak, jollehet az árverés megkezdése előtt az árverezők mindegyike aláírta és kötelezőleg tudomásul vette a hatóság által előirt árverési feltételeket. Kisült azután, hogy az új bérlők csak hatósági strochmanok polgármesteri kegyelemből s eszök ágában sincs a bérletet megtartani.

Megjárta ez az ügy aztán felebbezés folytán a ministeriumot s az idő haladván, a régi bérlők magánházakban néztek új helyiség után s mire a felebbezés visszakerült budapesti utjáról, a régi bérlőknek volt új helyiségek, a legutóbbi közgyűlés pedig a ministeri leirat folytán a költözködési idő küszöbén megsemmisítette az árverést, s illetve egérutat adott a strochmanoknak, hogy a bérleti kötelezettség alól meneküljenek.

Most tehát, april hó 24-én a gimnasiumi épület ezeket jöve-

delmező helyiségei üresen maradnak, ha csak a polgármester ki nem fundál valami kibuvót, hogy talán szüksége van magának a hatóságnak is a helyiségekre, egy vagy másik hivatal elhelyezése céljából.

Ugyan így jártak el a palicsi nagyvendéglő bérletével, úgy hogy most van ugyan vendéglő Palicson, de a fürdő évad megnyitakor nem lesz vendéglős benne.

Sajnos igaz, hogy a mi hatóságunk vezető férfiai ezt a rendszert nemcsak nem szégyenlik, de üzik szemérmetlenül tovább és tovább, mert nincs elég erős kéz, mely torkon ragadná az ilyen rendszer és gazdálkodás megteremtőjét.

Két érdekes hír.

Mamuzsits Lázár Szabadka város polgármestere Szabadka és Baja városok főispánja lesz, ha a mostani főispán Vojnich István B. B. megye főispánjává kinevezetik.

Szigethy József városunk pénzügyi tanácsnoka nyugalomba vonul, hogy kipihenje a hatóság szolgálatában szenvedett hosszas küzdelmeit.

Mind a két hír meglehetősen gyarló, de városzerte tartja magát. A magunk részéről sem jót, sem rosszat nem fűzünk e mondván csinált hírekhez, olvasó közönségünk azonban előre is levonhatja a következtetést.

Törvényhatósági közgyűlés.

Alig volt még törvényhatóságunk közéletében közgyűlés, mely elé nagyobb érdeklődéssel tekintettek volna, mint a f. hó 18-án, esütörtökön, Vojnich István főispán elnöklete alatt tartott rendes közgyűlésre.

A tárgysorozat jelentése szerint ugyanis Mamuzsich Ágoston interpellatit nyújtott be, a házi pénztár hátralékaira vonatkozólag s erre Mamuzsich Lázár polgármester volt a választ megadandó.

Több mint bizonyosnak ígérkezett tehát, hogy egy csinos kis botrány, vagy legalább is rendkívül heves szónoklatok, maró személyeskedések, szóval mindennemű marakodások és botrányok

kerekednek a mi imparlamentáris parlamentünkben.

Hiszen olyan régen, régen nem élveztünk közgyűléseinken egy kis csinos scandalumot.

Nem csoda tehát, ha a botrányra annyira kiéheztetett városatyák csaknem teljes számban berukkoltak, s hogy minden valamire való szónok készen volt egy-egy alkalmi beszéddel. Ennek tulajdonítható az a különös eset, hogy a szónokolni vágyó városatyák minden, még a legjelentéktelenebb tárgynál is hosszas vitákat idéztek elő, mert nem akarták, hogy kárba vesszen annyi fáradsággal összetakolt többé kevésbbé sikerült szónoklataik.

Az óhajtott botrány fő-fő intézője. Mamuzsich Ágoston, ugyanis általános keserű csalódásra, hogy miért nem, nem jelent meg.

Igy aztán, a mint ezt kisütötték, az érdeemes honatyák fele rögtön elhagyta a termet, s a lényegtelen tárgysorozatot lemorzsolandó, csak azok maradtak ott, a kik ma kivétel nélkül minden áron szónokolni akartak.

A jó lelki főispán csak itt-ott utasította őket tárgyhöz, máskülönb pedig megadással hallgatta őket végig.

A mit pedig különben végeztek az alatt a 4 óra alatt, az vajmi kevés volt.

Tudomásul vettek néhány miniszteri leiratot, valamint a főispán átíratát, ki értesíté a város közönségét, hogy az új kórház igazgató-orvosává Dr. Wilhelm Adolfot nevezte ki.

Ezen a közgyűlésen került szónyegre azaz óhaj is, hogy Szabadkának ha mást nem, tetemes áldozat árán, legalább egy kertészeti és vincellér képezdét teremtsünk. E célból a közgyűlés menten fel is ajánlt az iskola céljaira 250 holdat haszonélvezetül és 32.000 frtot az iskola fölépítésére. Kikötötte azonban, hogy az intézetben 6 szegény sorsu szabadkai fiu ingyenes kiképzésben részesüljön. E célból végül további tárgyalások végett egy 7 tagu bizottságot küldött ki.

Megelőzőleg a tárgysorozatt befejezéséül szokásos segély- és előleg osztásokat, az utolsó lényeges határozat az volt, hogy a közgyűlés a tanács javaslatához képest az általa agyondicsért Zellerin gyárat bizza meg az új kórháznak fűtés, szellőztetés, csatoznázás és vízvezetés munkálataival.

Volt azonban mindamellét a közgyűlésnek egy igen érdekes pontja: a gymnasium bolthelyiségeinek bérbeadását illetőleg. Erről azonban lapunk más helyén emlékszünk meg.

Az állami anyakönyv-vezetők Szabadkán.

Az állami anyakönyvek vezetéséről Szabadka szab. kir. város tanácsa következő jkvét vett fel.

Jelen voltak Mamuzsits polgármester, Pertics árvaszéki elnök és Békeffi ügyvéd.

I. polgármester előterjeszti, hogy anyakönyvvezetőket az árvaszék kebeléből óhajtaná, u. m. I. ker. Vojnich T. Dezső árv. ülnököt, helyettesül Lyubibratich Kelemen jegyzőt.

II. K. Pertich János ülnök, helyettese Vukovits Gábor közgyám. Az anyakönyvvezetők 500—600 fttal lennének jutalmazva.

II. Pertich Mihály elnök ez ellen felszólal s indítványozza hogy a polgármester ne az árvaszéktől, hanem a főjegyzőt és két aljegyzőt szemeljen ki.

III. Békeffi Gyula ügyvéd ez ellen azon előterjesztéssel él, hogy nem közhivatalnokot, hanem a miniszterium útján kinevezendő egyéneket alkalmazzanak, miután a közhivatalnok ez által úgy is sok munkáját el hanyagolná, sem egy sem másikat nem végezné.

IV.) Ludas pusztára a tanító s mellé egy írnök hozatott javaslatba.

Ebben az ügyben a Közigazgatási bizottság holnap délelőtt fog a városház tanácstermében határozni.

Az afrikai disznó-kérdés.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő Ur! A „Szabadság“ legutóbbi számában Havas Antal „Afrikai Képek“ cz. könyvéről írott bírálat alá „M. B.“ volt jegyezve.

Mínt hogy sokan, összefüggésbe hozván e két betűt nevem kezdőbetűivel, azzal a ráfogással illetnek, mintha a kérdéses ismertetést én irtam volna, — kérem b. lapjában annak a kijelentését, hogy a jelzett cikk csakugyan nem tőlem ered, annál is kevésbbé, mert az „Afrikai képek“-ről magamnak is megvan a különös nézetem.

Szabadkán 1895. ápr. 23.

Tisztelettel

Mamuzsich Béla.

E levél folytán kijelentjük, hogy Mamuzsich Béla irt ugyan ismertetést Havas Antal afrikai könyvéről, s ez az ismertetés nyomdába is lett adva, de egy ismeretlen (?) tettes a kéziratot kicserélte és így a „Szabadság“ „Tárca“ rovatában megjelent közleményt nem Mamuzsich Béla irta.

Ha azonban már benne vagyunk az afrikai disznókérdésben, ki kell jelentenünk azt is, hogy ugyancsak a „Szabadság“ legutóbbi számában a „Hirek“ között egy rövid közlemény jelent meg, mely a „Népszavá“-nak szól, de a mely közlemény szintén azon „ismeretlen“ kéz által a szerkesztő tudta és beleegyezése nélkül csempésztett a lap hasábjaira.

A „Szabadság“ szerkesztősége.

Törvénykezés.

— **Sportkérdés a bíróság előtt.** Az Achilles sport-egyesület, továbbá a szabadkai torna-egyesület ellen Müller Dávid, a ki azoknak több palicsi versenyében részt vett, három ezüst érem, két elismerő oklevél, egy arany érem és egy 300 forint értékű „viadori ezüst ktrt“ kiadása iránt pört indított. Az elsőbíróság elutasította a felperest, azt mondva küzdelem fogadás, amely nem képezheti bírói eljárás tárgyát. Ezzel szemben a királyi tábla — mint az Ügyvédek Közlönye írja — mindazokat a díjakat és okleveleket odaitélte, amelyeket koresetében kért. A megokolás érdekesebb része így szól: „Nem volt elfogadható az elsőbíróságnak arra alapított elutasító indoka sem, hogy véletlentől függő versenyfogadásokból származtatott követelés per útján nem érvényesíthető; mert felperes keresetét nem fogadásra, hanem a kormány engedélye mellett alakult egyesület által alapszabályai értelmében megtartott nyilvános versenyen a győztes részére, ügyességének és gyakorlottságának elismeréséül kiltzött díj kiadására irányította. Ily versenydíjak pedig a fogadásokból származtatott követelésekkel egy tekintet alá nem vonhatók.“

— **Dohánytolvajok.** Kreitner János mérszáros és öcsese Kreitner Ferencz hentes sovár szemekkel nézték azt a sok jó szttzdohányt, amit a mult őszön a vámpalotába szállítottak. Ott ögyeletek a dohány lerakódó hely körül, s a vége az lett, hogy egy köteg trafikmentes levelet elemeltek. Utóbb a trafikot sem vetették meg s a raktárból két bál dohányt loptak. A zsákmányt Kreitner Jánosné, a ki nyilván nem ismerte a finansztörvényeket, el akarta adni Pálkás Ferencz trafikosnak, aki azonban feljelentette a rendőrségnél. Így kerültek ezek a törvényszék elé, mely ma Agorasztó királyi ügyész és Zellner Béla dr. védő meghallgatása után Kreitner Jánost nyolezhavi börtönre, Kreitner Ferencz és Kreitner Jánosné pedig 3—3 havi fogházra ítélte. A védő felebbezéssel élt ugyszintén a királyi ügyész is.

Irodalom, művészet.

— **Bár a „Képes Családi Lapok“** a legolcsóbb szépirodalmi és ismeretterjesztő heti lap Magyarországon, de azt senki sem tagadhatja, hogy tartalmasság tekintetében a legdrágább hetilappal is bátran versenyezhet. Minden számában az ifjabb írói és költői generáció mellett a régi jelesek is szellemi találkozókat adnak egymásnak. Az előttünk fekvő legújabb számba a következő kiltűnő tollu ezimborák irtak: Szini Péter, Csöregh Gyula, Tolnai Lajos, Dillmont Gyula, Csapodi István dr., Jankovich Luiza, Bomoki Bomók, Mihályi Hugó és Rudnyánszky Gyula. A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt. 50 kr. Minden új előfizető aki az egész évi előfizetési díjat és 80 kr. csomagolás és posta szállítási díjat egyszerre beküld az 4 regényt: ki fél-évi előfizetési díjat és 40 krt. küld az 2 regényt; és aki negyedévi előfizetési díjat és 20 krt. küld az 1 regényt kap jutalmul. Mutatványszámokkal ingyen szolgál a kiadóhivatal mindazokok kik legcélszerűbben levelezőlapon hozzá fordulnak. Kiadóhivatal Budapest V. ker. Vadász utca 14. szám saját házában.

— **Vadnay Károly életrajza** jelent meg

épen most a d. Körösy László országsszerte elterjedt Korrajzok című nagybecsű vállalatában. A hármass fttzetet Vadnay arczképe és kéziratmáshban közölt előljáró beszéde díszíti A 266 oldalra terjedő könyv az első érdemszerint való Vadnay-életrajz irodalmunkban. Megismertet Vadnay ifjúságával, katonai éveivel, szabadságharci szereplésével, külföldi kényszerszolgálatával; bemutatja azután Vadnay-ban a novellairót, a regényirót, a kritikust, a dramaturgot, a szerkesztőt s az embert. A rendkívül gazdag adatok feldolgozását és csoportosítását ugyanaz az alaposág és élénkség jellemzi, mint az eddigi megjelent Korrajzokat: Ferencz József, XIII. Leo pápa, Kossuth Lajos, Jókai Mór és Vaszary Kolos legújabb biográfiáit. Vadnay Károly életrajzának bolti ára 90 kr.; de feleárbán kapja, a ki harmincz fttzetre (bolti árbán kilencz forint) öt forintjával előfizet. A ki két öt-öt forintos évi előfizetést gyűjt, az harmincz fttzetet kap ajándékul. A hézagpótló, sőt nélkülözhetlen irodalmi vállalatot, melyből havonként két szám jelenik meg, jó lélekkel ajánljuk olvasóinknak. Bolti áron minden nagyobb könyvkereskedésben kapható. Kedvezményes előfizetéssel a „Korrajzok kiadóhivatalában, Budapest, Andrássy-ut 25. szám alatt rendelhető meg.

Közgazdaság, ipar, keresk.

Az állami ménesek célja jó tenyészanyag előállítása által a ló tenyésztés fejlődését közvetlenül előmozdítani. A bennük fölnevelt ménnek legnagyobb része a méntelepekbe s ezekből a fedeztetési állomásokra kerül, tehát köztenyésztési célokra szolgál, másik kisebb része gazdáknak bérbé adatik, harmadik része elárvereztetik. A kanezanyagnak azon része, mely anyaállatok gyanánt a ménesekben vissza nem marad, árverések útján szintén a tenyésztő közönség kezébe kerül. Az állami lótenyésztés négy nagy állami ménes birtok-gazdaság keretében folyik.

a) Kisbéri állami ménes 6330 hektár terjedelmű gazdaságban tartatik fenn 730 drb loállományyal. A tenyésztés ezen ménesben két irányban tztetik t. i. benne angol telivér és félvér vagyis inkább magasvérű egyedek produkáltatnak. A tenyésztésre 12 angol telivér törzsmén szolgál: Gunnersbury, Galaor, Kisbér öcsese Pásztor, Baldur, Montban, Biró, Edgár, Filon, Gaga, Dunure, Primás II. Goddfellow.

b) A bábolnai állami ménes 1789-ben alapított keleti származásu, többnyire magyar ordélyi és belső arabiai kanezákkal, melyekre szintén keleti jellegű ménnek használtattak. A ménesben arab telivér és félvér tenyésztetik. A hozzá tartozó gazdaság területe 4029 hektár, loállománya közel 600 drb. A ménesben 7 drb törzsmén van, melyek közül az O Bayan, Dsingiskan, Garland I. telivér, a Garland-Shagya, Shagya X. és Zsrif III. pedig arab telivér. A ménes szám feletti kanezái szintén nyilvános árverésen értékesíttetnek.

c) Magyar kir. állami ménes Mezőhegyesen 17,000 hektár területű gazdasággal, s 1900-on felül levő loállományyal.

Ezen különböző vegyes fajtákból alakított ménesben a vérvagyulás, égalji és takarmányi viszonyok, valamint az utóbbi évtizedekben vezetett öntudatos tenyésztési el-

járás folytán önálló, ma már nagy részt konstans válfajok képződtek és most már ezen magyarországi különleges törzseket képező lóanyag teljes határozottsággal angolfélvérnek mondható, mivel úgy apai mint anyai részről ma már minden egyes példány ereiben az angol vér csörgedez. Ezen ménesben fentartott törzsek: Gidran, Nagy nonius, Kis nonius és Angol félvér, számfelveti anyaga szintén árverés útján adatik el. —

d) A fogarasi állami ménes 1873-ban alakított. A ménes uradalom 3600 hektár területű: A ménes jelenlegi állománya 400 körül van, ebből 7 db. törzs mén. A tenyésztés a Favory, XXI-XII Maestoró, Conversano-Virtuosa, Neopolitano és Pluto Fantaska családokban üzetik.

közi **Gábry László**
közgazdasági előadó.

H I R E K.

— **Arany ünnepély.** A szabadkai főgymnasium önképzőköre által évenként rendezett Arany ünnepély az idén f. hó 28-ikán d. e. 10 órakor fog megtartani a Pest szálló nagytermében. Ez ünnepélyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Időjárásunk.** Szabadka környékén még mindig nem eléggé tavaszias. Az éjjelek hidegek s reggelenként sem a téli kabát, sem a fűtött szoba nem megvetendő portéka. A gyümölcsfák egy része kivirágzott, de a termést, a hajnali derek valószínűleg tönkre teszik.

— **A szabadkai községi gymnasium szenyese.** F. évi május hó 13-án fog szapultatni a szegedi sajtóbiróság előtt. A sajtóper Simonyi és Grhmann tanárok között folyik. Ez a sajtóper bemutatónak lesz Szabadkáról Szegeden, mert a szegedi esküdtek szabadkaiak sajtóperében még eddig nem ítélték. Valószínű azonban, hogy ítélezésre most sem kerül a dolog, mert a panaszos Simonyi tanárt több oldalról panaszának visszavonására unszolják.

— **A baja-zombor-ujvidéki vasút** munkálatai annyira előrehaladtak, hogy a vasút a nyár folyamán megnyitható lesz. Eddig teljesen elkészült a földmunka az egész vonal mentén és az állomásokon, a „Ferenz-esatorna“i hid már is kész, a többi hidak és átvezetők szintén készek, az összes épületek tető alatt vannak és azokon a vakolási munkák folyamatban vannak. Bajától Zomborig és Ujvidék felül 25 km-tereken a vágányok le vannak fektetve s még csak 30 km-tereken fektendő le.

— **Az állami anyakönyvek életbelépése.** Az állami anyakönyvek életbelépésére vonatkozó szabályrendeletek és utasítások már készen állanak a belügyminiszteriumban. Az összes vármegyék betérjlesztették már véleményes jelentésüket az anyakönyvi kerületek beosztása és az anyakönyvvezetők kijelölése tekintetében. A belügyminiszter előbb az anyakönyvi kerületek beosztására vonatkozólag dönt, az anyakönyvvezetőket pedig egyszerre fogja kinevezni az anyakönyvi felügyelőkkel egyetemben. Az államnyomdában most készítik a rovatos ivatek, a melyekből az anyakönyveket fogják összerakni. Ezekre az anyakönyvi ivatek nézve külön papírost gyártottak, mely igen erős. Az egyes rovatok a lehető legnagyobb pontossággal vannak megállapítva. Az anyakönyvi kivanatok tirlap-

jaira nézve is teljes egyöntetűség lesz, nem úgy, mint a mostani anyakönyvvezetésnél tapasztaljuk, hol minden lelkészi hivatalnak más-más alakú és nagyságú anyakönyvi kivonata van. Az anyakönyvvezetésre vonatkozó munkálattal a belügyminiszterium már július hóra készen fog lenni, úgy, hogy az állami anyakönyvvezetők már f. évi szeptember hó 1-én minden akadály nélkül megkezdhetik működésüket.

Szabadka város törvényhatósága ez irányban a mai napig nem intézkedett, a tervezet már elkészült s a közigazgatási bizottság e hó 25-én tehát holnap fogja tárgyalni.

— **A szegedi kereskedelmi és iparkamara** április 27-én délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor ülést tart, a következő tárgysorozattal: A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. — Elnöki jelentések. — Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. — Interpellációk és indítványok. — A kereskedelemügyi miniszter ur 22564. számú leirata a vidéki házadómentességek kiterjesztése ügyében. — A keresk. miniszter úrnak, mint az ezredéves kiállítás országos bizottsága elnökének 1170. sz. leirata a háziipari kiállítás ügyében. (Az elnökség javaslatával.) — A kolozsvári keresk. és iparkamara átirata a gyógyáru kereskedés ügyében kiadott belügyministeri rendelet módosítását kérő fölterjesztésének pártolásáért. (A kereskedelmi osztály javaslatával). — A marosvásárhelyi kamara átirata a házalás és vándoripar törvényes rendezését sürgető fölterjesztése pártolásáért. (A keresk. oszt. javaslatával). — Az elnökség előterjeszti a kamarai kerület 1894. évi közigazdasági viszonyairól szóló nyomtatott évi jelentést. — Dr. Tergina Gyula csongrádmegyei kir. tanfolyamozó átirata a kosárfonásnak Algyön való meghonosítása ügyében. — A cs. kir. 7-ik hadtest hadbiztosságának átirata a vállalati tárgyalásokhoz kamarai képviselők kiküldéséért. — Az elnökség javaslatával: A kulai iparhatóság átirata a torzsaipartestület alapszabályainak véleményezéséért. (Az iparosztály javaslatával). — A szegedi ipariskolai bizottság átirata az iparos segédek továbbképző tanfolyamának segélyezéséért. (Az elnökség javaslatával).

— **Az árvízveszedelem** magyar országban majdnem végleg elmúlt, s a várt roppant öntések helyett a víz némi garázdálkodás után lassan mindenütt visszatért medrébe, és némi károkat leszámítva, országos veszedelemtől nincs mit tartani.

— **A szálló új ellensége.** A földművelési miniszter leiratot intézett Szeged város tanácsához, melyben felhívja figyelmét a szálló új ellenségére. A miniszteri leirat voltaképpen azt célozza, illetőleg a tanácsot arra hívja fel, hogy szakemberrel vizsgálta meg a szállókat, hogy vajon nincs-e már nálunk is gomosae bacularae.

— **Kritikus toaszt.** A „Nemzeti Újság“ írja: A szabadkai polgári kör a napokban közvácsorát rendezett, melyen természetesen a felköszöntők sem hiányoztak. A hivatalos és nem hivatalos toasztok közben csak felállt az ottani városi utbiztos, aki rémtoasztozó hírben áll és magasra emelte poharát.

— Halljuk! Halljuk! — zugta a közönség.

Az utbiztos e sikertől elkapatva, csakugyan elkezdte mondókáját:

— Emelem poharamat arra, aki szomlunk fénye, lelkiünk büszkesége és öröme . . .

A társaság figyelve halgatott, az utak gondozója pedig folytatá:

— Emelem poharam ő reá, a nagyra: Mamuzsich Lázár polgármesterünkre;

Iszonyu zürzavar keletkezett erre. Az emberek felugráltak, vorték az asztalt és kiáltották:

— Eláll! Eláll! Eláll!

— Nem lehet! felelte erre az utbiztos rengeteg flegmával.

— Miért? — kérdék a kortagok elképedve.

— Mert a polgármester megparancsolta hogy ezt a felköszöntőt mondjam el rá. Én pedig engedelmese hivatálnok vagyok.

Az utbiztos a másik pillanatban már az utat mérte. Tanulság: hogy Szabadkán a polgármesterre még hivatalos megrendelés folytán sem szabad dikciót mondani.

— **Talált csontváz.** A halasi kapun kívül tudvalevőleg törvényhatóságunk új temető helyiséget rendez be. Az új temető földmunkálatai s a különféle gödrök elgyenygetése közben az egyik hajlatban egy teljesen feloszlott férfi hüllára akadtak a munkások, mely szakértők állítása szerint hónapok óta fekszik eltemetetlenül. A holttest mellett egy baltát találtak, de kilétét megállapítani ez ideig nem sikerült, valamint az snincs kiderítve büntény vagy szerencsétlenség áldozata-e az elhalt. A vizsgálat folyamatban van.

— **Kanári mentő macska.** Nem áprilisi tréfa, de valójában megtörtént dolgot mondunk el a mely méltó Brehton munkájába az állatok életéről. Schreznert Antal tekintélyes trencsényi ügyvéd házában esett meg a dolog, hogy a kanári madár engedve az áprilisi nap meleg esábjának, elhagyta kalitja szük börtönét és kirepült a szabadba. Gyöngeszárnya azonban nem bírta meszire és csak hamar az udvarra pottyant a bátor madárka, ott leskelődött éppen a házi macska, ügyes ugrással megfogta a szükevényt és csodák csodája, sem nem falta fel, se nem kegyetlenkedett vele, hanem szép ovatosan felcipelte az emeletre és gondosan oda tette az ámuló háziasszony ölébe. A kanári madár most fürgén éli világát, a macska pedig nagy bocsúlásban van a háznál. Fejedelmileg látják el, már mint hussal és tejföllel.

— **A régi betyárvilág nevezetes alakja** került a bácsalmási büntető bíróság elé. Bessenyi Antalnak hívják az elaggott embert, aki fiatal korában leghíresebb lóköltője volt a Bácskának. Ráday királyi biztos egyik legszenzációsabb fogása az volt, amikor Bessenyit kézre kerítette. A rettegett betyár kerek 20 esztendőtt töltött különféle fegyházakban. A fogság nem tudta megtörni, de az öregség őt is megviselte s az egykori délczeg haramiából, aki egyetlen karikás ostorral egész méneseket hajtott el a pusztákról, lassu járásu, görnyedt alak lett. Rabló természete mindazonáltal megmaradt, aminek jelét adta legutóbb is. Az öregot a Halasról Szankra vezetett uton elfogták, mert egy Gőbölös Pál nevű fiatal társával egy halasi gazda lopott tehenét hajtotta a vásárra. Gőbölös Pál megszökött, de a csendőrök őt is kézrekerítették. A vén betyár erősen tagad s azt állítja, hogy a tehenet egy ismeretlen ember bízta rá, aki magát Szabó Istvánnak nevezte, állítólag kecskeméti lakos és az elhajtásért 2 forintot ígért neki. Gőbölös alibijét akarja igazolni s azt állítja, hogy az öreg betyárt nem is látta soha. Mind a kettőt vizsgálati fogságba tették.

— **Megyei bandériumok.** Érdekes eszmét pendített most meg Dókus Gyula, Zemplén megye főjegyzője. Ugyanis a megye májusi közgyűlésén egy indítványt fog előterjeszteni melyben arról van szó, hogy Magyarország vármegyei és városi törvényhatóságai a hon-

foglaló sereget jelképező nemzeti bandériummal képviseltessék magukat a milleniumon. Az indítvány szerint, ha minden törvényhatóság 5—15 taggal képviselteti magát 600—800 egyénből álló csapat fogja jelképezni Árpád honfoglaló seregét. A nemzeti bandérium tagjai diszmagyarban, saját színekkel jelenének meg, kivéve a zászlótartókat, kik az illető törvényhatóság színeit viselnék. Az indítványt annak idején, mint Zemplén-megye átiratát az összes törvényhatóságoknak megküldik.

— **Ártatlanul elítélve.** Mindenki emlékezni fog Nagy Pál adai volt r. k. kántor esetére kit egyházi hatósága állásától végleg elmozdított, majd azután a szabadkai kir. törvényszék nemkülönbben a szegedi kir. ítélőtábla, végül azután a nméltóságú m. kir. Curia fajtalanság miatt 4 évi fegyházra ítélte el, ki büntetéséből immáron több mint egy évet ki is töltött s jelenleg is a váci fegyházban van. Ezen — akkoron oly nagy port vert ügyben az emult héten lényeges fordulat állott be. Ama kisleány ugyanis, ki a panaszt emelte, most midőn a jezsuiták Adán voltak, mondotta édes anyjának, hogy ő is elmegy s meggyon; mibe édes anyja mindenemű ellenvetés nélkül beleegyezett. Ámde a kisleány később megmondotta édes anyjának, — hogy miután ő lelki furdalást érez — meg fogja gyónni azt is, hogy hogyan vették őt reá arra, hogy Nagy Pál kántor ellen hamisan valljon, meg fogja mondani azon egyének nevét, kik úgy őt, valamint édes anyját a hamis tanuvallomástételre betanították; megmondja azok nevét, kik édes anyjának pénzt adtak a szükséges orvosi látélet elkészítésére, pénzt adtak neki a Zenta és Szabadkára való utazásra s a miként a kis leány mondotta, azonképen cselekedett is. A megtörtént gyónás után úgy a kislány, valamint édes anyja, egész nyíltan beszélték azután az esetet, miután a gyónás következtében a bitn alól fel lettek oldva. A széltében keringett hirre azután Nagy Pál egyik jóakarója figyelmeztette Aradon lakó testvér öcsését, ki az elmúlt héten Adán járt, az anyát és leányát a községházához bohivatta s a községi előjáróság és tanuk előtt úgy az anya, valamint a leány is egybehangozóan ismételték a fenti tényállást. Erre a községi előjáróság velök jegyzőkönyvet vett föl, azt általuk aláíratta s Nagy Pál testvérjének — ki sürgősen újratelvélet iránt fog folyamodni — azokat kiadta. Nagy Pál ez idő szerint ugyan Vácson hűsöl, de ha mind ez igaz — úgy Adán egy pár ember alighanem izzad már előre a következményektől. Az ügyet figyelemmel kísérik s annak idején nem fogjuk elmulasztani olvasóinkat az eredményről értesíteni.

— **Óriási földrengés** pusztítja Laybach várost és környékét, a lakosság kimenekült s a szabadban tanyázik. A kár ez idő szerint még kisére számítható.

— **Szétlőtt szerelmes pár.** Halason, egy tanyai táncmulatságon Huszti János kiment a táncz helyiségéből s egy mellékhelyiségben udvarolgatott egy leánynak. Karácson János, egy másik legény, meglepte az ifjú párt, lekaptott a szegről egy puskát s noha figyelmeztették, hogy vasdarabokkal van megtöltve, közéjük lött. Patkószegek, vasdarabok voltak a töltényben, amely Huszti János felső lábszárát találta. A fiatal ember vérmérgezést kapott s életét csak az mentette meg, hogy az orvosok a lábát amputálták, Karácson ellen az eljárást megindította a bíróság.

— **144,150 menyasszony.** Nem valamennyi magyar menyecskének a statisztikai kimutatását bűngésztük ki a „Statisztikai közlemények“ legutóbbi számából, hanem csak azokat, kik a mult esztendőben kerültek főkötő alá. És ennek az érdekes statisztikai kimutatásnak a nyomán jelenthetjük, hogy tavaly Magyarországon 144.150 menyasszony vette magára a szentházasság rózsaszálcait. Minthogy pedig forrásunk azt az indiscretiót is elköveti, hogy a főkötő alá került menyecskének az életkorát is kimutatja, az ő felelősségére mi is konstatáljuk, hogy a 144,150 menyasszony között volt: 20 éven alól 403, 20—24 éves 323, 25—30 éves 13, 31—40 éves 76, 41—50 éves 30, 30 éven felül pedig 20.

— **A megsarczott Kina.** A japán-kinai háboru befejeztével, a somonoseki béke után a lapok hirt adtak róla hogy az „ég birodalma“ a béke fejében többek között 200 millió tael hadikárpótlást fizet a győztes Japánnak. Hogy a kinai hadiserezt tulajdonképeni nagyságáról olvasóink is tájékozva legyenek, átszámítjuk a tael európai pénzre. Eszerint a fizetendő hadiadó 241 millió unezia, azaz 7 és fél millió kilogramm szinceltstnek felel meg, mely a mai piaci ár szerint számítva 31 és egyegyed millió font sterling, vagy osztrák értékben 380 millió forintnyi értéket képvisel. Mint látható, a hadi serezt meglehetősen esinos sommát tesz ki, különösen ha meggondoljuk, hogy Franciaország is csak 300 milliót fizetett 1872-ben a győztes Németországnak.

— **Közhirre tétetik,** hogy a vasuti kocsikban és állomási tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehér neműek, botok, nap és esernyők stb. április hó 30-án d. e. 9. órakor a m. kir. államvasutak Szabadka állomásának gyorsáru feladási raktár helyiségében tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett elfognak adatni.

— **Ami a nők nem tudnak.** Az asszony tudja, hogy milyen hibái vannak a barátnőjének s milyen erényei vannak a barátnője férjének. Minden barátnőjéről tudja, hogy hány esztendő s minden leányról hogy miért nem kapott férjet. Tudja, hogy mit főz a szomszédnője s hogyan kéne nevelni a mások gyermekét. Tudja, hogy előtte való nap hány darab csukor volt a tartóban s a legidősebb gyermek, mely napon kapta az első fogát, de nem tudja, — hol vannak a kulcsai.

Felelős szerkesztő:

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

446.
1895. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kun-halasi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, Halász Miklós és István végrehajthatóknak Terbe Mátyás — mint Bíró Ferencz birtokutóda — végrehajtást szenvedő elleni 1059 frt 50 kr. tőke követelés s járuléka iránti végrehajtási ügyben a kunhalasi kir. járásbíró területén levő Halas város határában fekvő a halasi 8848. sz. tkvben Terbe Mátyás nevében álló A + 13912/a hrsz. a. felvett 16 hold területű tajói szántó kaszáló földre 720 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895. évi május hó 20-ik napján** d. e. 9 órakor a kir. járásbíró helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni fog.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 72 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Halason, 1895. évi február hó 24. napján. A kunhalasi kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Fejér,
kir. aljárásbíró.

517 szám.
tkv. 1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék, mint telekkvi hatóság közhirre teszi, hogy Gyulafy Lajos és Károlynak a jelzálogos hitelezők irányában végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverés ügyében beadott szabályszerű kérelem következtében a szabadkai 844. sz. betétben A + 478. hrsz. a. ingatlanból Gyulafy Lajost és Gyulafy Károlyt illető $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{6}$ összesen $\frac{2}{6}$ od részre 1060 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban és pedig a C 2 sorsz. a. üz. Gyulafy Sándorné sz. Gyürfy Francziska javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartása mellett és illetve ha az elárvereztetni rendelt ingatlanok vételára a haszonélvezeti jogot megelőző követelések összegét összesen 3500 frtot meg nem ütne, az árverés hatálytalanná válik s az említett jutalékot a haszonélvezeti jog fenntartása nélkül a kifizőt határnapon újlag elárvereztetnek, az árverést — frt — kiban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1895. évi május hó 25-ik napján d. e. 9 órakor a tkvi hivatalnál 31. ajtó sz. a. megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szabadkán, 1895. évi január hó 19. napján a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Szerdahelyi Sándor
kir. törvényszéki bíró.

Dr. WOHL JÓZSEF

szülész és nőorvos

lakását **f. hó 24-iktől**, vagyis a mai naptól kezdve **Vermes Gábor** úrnak, a gőzfürdő-utczával szemben lévő („Vermes magtár“ melletti) házba helyezte át.

4—1.